

Förtroende efterfrågas

Det parlamentariska spelet bestäms av en taktisk önskan att utmåla blockmotståndaren som beroende av Sverigedemokraterna. Inte heller regeringspusslandet inger förtroende.

Enligt årets vallokalundersökningar har väljarnas förtroende för politiker förbryllande nog ökat. Sedan länge har annars förtroendet för politiker sjunkit i takt med att politikernas handlingsutrymme och möjligheter att sätta avtryck begränsas i det moderna tjänstesamhället och till följd av globaliseringen.

Borgerliga partier brukar ju enkelt uttryck vilja ha mindre politik och mer utrymme för individens egna val. I årets valrörelse betonades detta inte minst av Kristdemokraterna med budskapet att politiker så litet som möjligt ska lägga sig i vad verklighetens folk har för sig. Samtidigt drev regeringsalliansens ledare hos de nya moderaterna en valrörelse där man nästan bokföringsmässigt prickade av alla reformer som genomförts under mandatperioden för att visa upp den politiska maktens effektivitet och handlingskraft.

De nya moderaterna ville visa att de är bäst på politik. Kanske är det den enkla förklaringen till vallokalundersökningens uppgifter om växande politikerförtroende. Borgerliga väljare som normalt är mest skeptiska till politik var helt enkelt nöjda med vad deras regering åstadkommit. Allra mest nöjda var nog väljarna (däribland säkert många vanligtvis vänsterröstande) med finansminister Anders Borg, som ironiskt nog tillsammans med utrikesminister Carl Bildt var det enda statsråd som inte kandiderade till riksdagen. Förtroendet är störst för de politiker som inte vill vara det.

Men egentligen är det svårt att tala om ökat politikerförtroende efter ett val där Sverigedemokraterna tagit sig in i riksdagen med säker marginal. Framgången för högerpopulistiska och främlingsfientliga partier brukar vanligtvis förklaras med att globaliseringens nya ekonomiska, mänskliga och kulturella rörlighet bryter sönder den traditionella tryggheten. I de gamla industrisamhällena skapas förlorare som tappat förtroendet för den etablerade politiken.

Om nu ändå förtroendet för politikerna ökade fram till valet är det stor risk att det fallit sedan dess. Under riksdagsstarten och regeringsbildningen har både allians och rödgrön opposition på ett närmast häpnadsväckande sätt visat oförmåga eller ointresse att på allvar ta itu med de nya politiska förutsättningarna. Det hade inte varit omöjligt att snabbt finna möjligheter till blockövergripande reformöverenskommelser på områden där Sverigedemokraterna vill vinna inflytande. I stället har de etablerade partiernas huvudstrategier de första veckorna efter valet varit att skapa parlamentariska spelsituationer där motståndaren ska framstå som beroende av Sverigedemokraterna. Sådant taktikspel torde inte skapa förtroende. Det kan bara Sverigedemokraterna opinionsmässigt vinna på.

Inte heller alliansens regeringspusslande inger förtroende. Det verkar helt ha handlat om att hantera prestige och inflytandevikter mellan de fyra partierna, mycket litet om verklig politik. Behovet av politik för att lösa viktiga framtidsfrågor kan inte ha varit styrande när vi inte längre har en särskild minister för forskning och högre utbildning, fått en landsbygdsminister

men inget storstadsdepartement samtidigt som statsråden blir fler men många med mycket tunna portföljer.

I våra kyrkor sjunger vi ofta att Gud kallar oss ”ut i en värld där stora risker väntar” (Psalm 288). Tänk på det, regering och riksdag.

Onödigt om ordination

Den som vill bli pastor i Svenska Missionskyrkan antas till pastorskandidat av en särskild antagningsnämnd som prövar lämpligheten. Riktlinjerna för provningen fastställs av kyrkostyrelsen. Varje år beslutar sedan kyrkokonferensen om ordination av en ny årgång pastorer på rekommendation av kyrkostyrelsen.

Det här är en rimlig ordning. Den personliga lämpligheten omfattar kallelse, bekännelse, förmåga att förkunna och idka själavård och personlig vandel. Detta grannliga avgörande måste lämnas till en liten krets. Fel och orättvisor kan inte uteslutas men alla andra ordningar vore sämre.

Trohet och äktenskap förväntas av sammanlevande pastor. Sedan den senaste kyrkokonferensen kan vigsel av samkönade par ske i Missionskyrkan. Därmed kan inte logiskt den som antagningsnämnden befinner lämplig uteslutas från tjänst bara på grund av sexuell läggning.

Mer behöver inte sägas. Svenska Missionskyrkan dras med en onödig konflikt om ordination. Låt den inte föras in i den gemensamma framtidens kyrka.

Håll farten i GF-arbetet

På måndag börjar slutjobbet med Gemensam Framtid. Församlingarna har sagt sitt och processledare och samfundsrepresentanter kommer att behöva ägna mer än heltid åt att få ihop de slutliga texterna.

Remissarbete är de formulerings- och ordningsmedvetnas tid. Det lockar mer kritiska analytiker än visionärer. Så måste det vara. Många remisser innehåller också mycket kritik, ofta motiverad. Remissmaterialet var inte helt genomarbetat och innehåller en oklar blandning av försöksballonger och kompromisser.

När de nuvarande samfundens konferenser ska ta ställning i juni nästa år, kan det med nödvändighet bara finnas en text att anta eller förkasta. Innan dess vill många ha en sista möjlighet att yttra sig igen. Det måste det finnas tid för. Men det finns inte tid att skjuta på beslutet

Trovärdig fred

Sveriges Kristna Råds nya dokument om fred och rättvisa är viktigt. Men är kyrkorna verkligen så bra på försoning och kamp mot fördomar som föreställs?

Sveriges Kristna Råd har just kommit med programmet FRED — detta vill kyrkorna i Sverige. Det är bra. Det är viktigt att den ekumeniska rörelsen, kyrkor och samfund enträget håller uppmärksamheten på de avgörande frågorna om fred, rättvisa och miljö, som alla binds ihop i dokumentet. Det är anmärkningsvärt och glädjande att en så brokig mängd traditioner och kyrkor som i dag ingår i Sveriges Kristna Råd, SKR, kunnat enas om ett dokument med både konkretion och probleminsikt.

Ändå kvarstår frågan som så många andra gånger när kyrkor och kristna rörelser formulerat handlingsprogram och politiska analyser: Är förslagen verkligen förankrade i kyrkorna och — om de är det — har kyrkorna förstått vad de säger och är beredda att handla därefter? Och hur berör materialet den enskilde församlingsmedlemmen? Kan SKR verkligen hävda att vad som sägs här är vad kyrkorna i Sverige vill? Är kyrkorna över lag så bra som programmet utgår från vad gäller försoning, respekt för minoriteter och kamp mot segregation och fördomar?

Programmet skriver förvisso problematiserande och analyserande om kyrkornas både pacifistiska rötter och genom historien ändå dominerande bekännelse till tanken på det ”rättfärdiga kriget”. Det hade varit intressant att lyssna till arbetsgruppens diskussioner mellan ortodoxa och folkrörelsefrikyrkliga om detta. Men även om somliga aktivister skulle önskat sig tydligare krav och mer hetta i formuleringarna av slutsatser och uppmaningar är detta till slut ett dokument präglad av tänkande och röster från vad vi skulle kunna kalla den ekumeniska freds-rörelsen.

Och när det kommer till kritan är det nog alltför sällan som kyrkorna i gemen och freds-rörelsen tycker lika. De senaste årtiondena är snarast intrycket att kyrkor — med undantag för miljöengagemanget — över lag talar mindre än på länge och med svalare engagemang om kristet samhällsansvar.

Viktigast och bäst med fredsprogrammet är därför att det inte bara uttrycker oro och ställer politiska krav. Det är — om än sympatiskt anspråkslöst utformat — i grunden ett teologiskt dokument som både anknyter till och utmanar varje enskild kristens tro och livsstil. Det är en uppbyggelseskrift för såväl kyrkofurstar som scoutledare. Förhoppningsvis kan det hjälpa fram och stödja ett engagemang som håller.

I en tid när kultur- och samhällsdebatten mest uppmärksammar religion som ett problem för freden och ett hot om våldsamma konflikter, kan handlingsprogrammet också bli föredömligt för ett mer resonerande diskussionsklimat kring viktiga frågor. Vid lanseringen av programmet på den internationella böndagen för fred 21 september var muslimen och riksdagsmannen Mehmet Kaplan inbjuden som kommentator. Kaplan betonade — förhoppningsvis inte främst av artighet mot arrangörerna — att kyrkornas sätt att diskutera och ta ställning till freds- och rättvisefrågor är förebildligt för hur religiösa samfund och särskilt islamiska församlingar tålmodigt och öppet kan arbeta med frågorna framöver.

Trovärdigheten i kyrkornas fredsarbete ligger inte främst i skärpan i analysen eller tyngden i kraven på enskilda samhällspolitiska områden. Det gäller i stället att utveckla en fredskultur där vi strävar efter att leva i Kristi anda.

Tröstlösa upprepningar

Olyckskorparna och cynikerna har fått det som de trott än en gång i Mellanöstern. Israel har trotsat internationella vädjanden och återupptagit byggandet på ockuperad makt. Fredsprocessen hänger på en skör tråd.

Men det är ändå underligt vad som sker nu. Visst är det logiskt att premiärminister Netanyahu gör som han gör med den historia och de regeringskolleger han har. Men varför låter sig USA:s president Obama förnedras när han mest av allt behöver upprätta sitt anseende och sin handlingskraft som ledare? Varför avbryter inte palestinierna kontakten med en gång? Och varför pågår över huvud taget en fredsprocess som alla förståsigpåare betraktar som omöjlig? Kan det ändå vara så att också en till synes oändlig och hopplös situation till slut blir ohållbar? Misstron må verka total men människors trötthet på konflikter och önskan efter fungerande ordningar kommer någon gång att väga över.